

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za krivično
gonjenje lica odgovornih za
teška kršenja međunarodnog
humanitarnog prava počinjena
na teritoriji bivše Jugoslavije od
1991. godine

Predmet br. IT-03-69-T

Datum: 22. jul 2009.

Original: engleski

PRED PRETRESNIM VEĆEM I

U sastavu: sudija Alphons Orie, predsedavajući
sudija Michèle Picard
sudija Elizabeth Gwaunza

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 22. jula 2009.

TUŽILAC

protiv

**JOVICE STANIŠIĆA
FRANKA SIMATOVIĆA**

JAVNO

**ODLUKA PO HITNOM ZAHTEVU STANIŠIĆEVE ODBRANE ZA
PRIVREMENO PUŠTANJE NA SLOBODU TOKOM PREDSTOJEĆE PAUZE U
RADU SUDA**

Tužilaštvo

g. Dermot Groome
gđa Doris Brehmeier-Metz

Branioci Jovice Stanišića

g. Geert-Jan Alexander Knoops
g. Wayne Jordash

Branioci Franka Simatovića

g. Zoran Jovanović
g. Vladimir Domazet

Prevod

I. ISTORIJAT POSTUPKA

1. Dana 14. jula 2009. godine Stanišićeva odbrana podnela je zahtev za privremeno puštanje na slobodu.¹ Dana 17. jula 2009. godine tužilaštvo je podnelo svoj odgovor na Zahtev.² Istog dana, Kraljevina Holandija dostavila je dopis u kojem se iznela svoj stav o pravnom sredstvu traženom u zahtevu.³ Dana 20. jula 2009. godine Stanišićeva odbrana dostavila je *addendum* Zahtevu, u kojem su bile i garancije Vlade Republike Srbije.⁴ Dana 21. jula 2009. godine Stanišićeva odbrana tražila je odobrenje da podnese repliku na Odgovor.⁵

II. ARGUMENTI

1. Stanišićeva odbrana

2. Stanišićeva odbrana u Zahtevu traži da se Jovici Stanišiću (dalje u tekstu: optuženi) odobri privremeno puštanje na slobodu u kraćem trajanju, "dok traje pauza u radu Suda – od 22. jula 2009. godine do ponovnog početka postupka".⁶ Stanišićeva odbrana traži da za to privremeno puštanje na slobodu važe isti uslovi i odredbe koje je Veće propisalo u nedavno donetoj odluci o privremenom puštanju na slobodu Franka Simatovića.⁷

¹ Hitni zahtev Stanišićeve odbrane za privremeno puštanje na slobodu tokom predstojeće pauze u radu Suda s Dodatkom, 14. jul 2009. godine (dalje u tekstu: Zahtev), par. 4, 15.

² Odgovor tužilaštva na Hitni zahtev Stanišićeve odbrane za privremeno puštanje na slobodu tokom predstojeće pauze u radu Suda, 17. jul 2009. godine (dalje u tekstu: Odgovor).

³ Dopis Ministarstva spoljnih poslova Kraljevine Holandije o privremenom puštanju na slobodu g. Jovice Stanišića, 17. jul 2009. godine.

⁴ *Addendum* Stanišićeve odbrane uz Hitni zahtev Stanišićeve odbrane za privremeno puštanje na slobodu tokom predstojeće pauze u radu Suda s poverljivim Dodatkom, 20. jul 2009. godine (dalje u tekstu: *Addendum*).

⁵ Zahtev odbrane za odobrenje da podnese repliku na Odgovor tužilaštva na Hitni zahtev Stanišićeve odbrane za privremeno puštanje na slobodu tokom predstojeće pauze u radu Suda, 21. jul 2009. godine.

⁶ Zahtev, par. 4.

⁷ Zahtev, par. 3-4. V. Odluka po zahtevu Simatovićeve odbrane za privremeno puštanje na slobodu tokom predstojećeg sudskog raspusta, 10. jul 2009. godine. V. takođe Odluka o privremenom puštanju na slobodu, 28. jul 2004. godine (dalje u tekstu: Odluka od 28. jula 2004. godine); Odluka po Žalbi tužilaštva na Odluku o privremenom puštanju na slobodu, 3. decembar 2004. godine; Odluka o privremenom puštanju na slobodu, 26. maj 2008. godine (dalje u tekstu: Odluka od 26. maja 2008. godine).

Prevod

3. Stanišićeva odbrana tvrdi da će se optuženi, ukoliko bude privremeno pušten na slobodu, pojaviti na suđenju.⁸ Ona tvrdi da je optuženom već u dva navrata odobreno privremeno puštanje na slobodu i da se on pridržavao strogih i zahtevnih uslova koji su mu određeni.⁹ Ona podseća da je Veće tada uzelo u obzir dobrovoljnu saradnju optuženog s Međunarodnim sudom u ranoj fazi, činjenicu da je pokazao nameru da se dobrovoljno preda, kao i prirodu optužbi kojima se tereti.¹⁰ Stanišićeva odbrana tvrdi da se situacija nije promenila i da su svi elementi koji su prethodno uzimani u obzir podjednako primenjivi kad je reč o ovom Zahtevu.¹¹ Odbrana ističe da “lični krug (porodica i prijatelji) optuženog u Beogradu predstavlja tesno povezanu zajednicu, koji bekstvo čini neizvodljivim, ako ne i nemogućim”.¹² Pored toga, Republika Srbija podnela je pismene garancije u vezi sa Zahtevom.¹³

4. Stanišićeva odbrana takođe tvrdi da optuženi i dalje ne predstavlja pretnju ili opasnost ni za jednu žrtvu, svedoka ili bilo koje drugo lice.¹⁴ Ona tvrdi da nema nijednog dokaza o nekom slučaju kad je optuženi, u ranijim prilikama kad je bio privremeno pušten na slobodu, na bilo koji način pretio žrtvama ili svedocima ili ih ugrožavao.¹⁵

5. Naposljetku, Stanišićeva odbrana tvrdi da će optuženi, ukoliko bude privremeno pušten na slobodu, uvek imati na raspolaganju visoko stručni multi-disciplinarni tim lekara na Vojno-medicinskoj akademiji u Beogradu (dalje u tekstu: VMA) koji je upoznat s istorijom bolesti optuženog.¹⁶

---

⁸ Zahtev, par. 8.

⁹ Zahtev, par. 7.

¹⁰ Zahtev, par. 9.

¹¹ *Ibid.*

¹² Zahtev, par. 10.

¹³ V. Zahtev, par. 12-13 i *Addendum*, Dodatak, koji sadrži sam tekst tih garancija.

¹⁴ Zahtev, par. 11.

¹⁵ *Ibid.*

¹⁶ Zahtev, par. 14.

Prevod

2. Tužilaštvo

6. Iako prihvata da se optuženi, u ranijim prilikama kad je bio privremeno pušten na slobodu, bez ikakvih incidenata vraćao u Pritvorsku jedinicu Ujedinjenih nacija (dalje u tekstu: PJUN),¹⁷ tužilaštvo se protivi Zahtevu.¹⁸

7. Tužilaštvo podseća da je optuženi tvrdio da “nije u stanju da pređe deset metara da bi seo na stolicu kako bi učestvovao u skraćenom postupku putem video-konferencijske veze”.¹⁹ Zbog toga je odbio da se pojavi “i jedan jedini minut u trenutnom sudskom postupku”.²⁰ Tužilaštvo ističe da je on, uprkos tome, istovremeno podneo zahtev za privremeno puštanje na slobodu koje bi, ukoliko bi bilo odobreno, podrazumevalo dug put.²¹

8. Tužilaštvo tvrdi da to što optuženi kao razlog da se nijedan dan ne pojavi na suđenju koristi svoje subjektivno fizičko i emocionalno stanje koje je sam utvrdio, kao i njegovo ukupno ponašanje, pokazuju da je on spreman da opstruira postupak.²²

9. Tužilaštvo takođe tvrdi da su se okolnosti suštinski promenile otkako je Veće 2004. i 2008. godine odobrilo privremeno puštanje optuženog na slobodu, i da Veće zato treba da iskoristi svoje diskreciono ovlašćenje i odbije Zahtev.²³ Tužilaštvo naglašava činjenicu da se optuženi tereti za teške zločine i da će mu, ukoliko se utvrdi da je kriv, verovatno biti izrečena kazna zatvora u dužem trajanju.²⁴ Shodno tome, tužilaštvo tvrdi da optuženi sada ima jači motiv da pobjegne nego što ga je imao 2008. godine, s obzirom na veliku verovatnoću da će suđenje, koje je ranije prekinuto, sada zaista biti nastavljeno.²⁵

10. Tužilaštvo dalje navodi da ima bojazni u vezi s pouzdanošću lečenja raspoloživog u Beogradu, koje su medicinski stručnjaci koje je imenovao Sud prethodno ocenili kao

¹⁷ Odgovor, par. 9.

¹⁸ Odgovor, par. 1, 27.

¹⁹ Odgovor, par. 4.

²⁰ *Ibid.*

²¹ Odgovor, par. 5.

²² Odgovor, par. 10.

²³ Odgovor, par. 13.

²⁴ *Ibid.*

²⁵ Odgovor, par. 18.

Prevod

lošije od optimalnog i nekompletno.²⁶ Pored toga, tužilaštvo tvrdi da, s obzirom na zdravstvene probleme o kojima govori optuženi, postoji potreba za redovnim i transparentnim izveštavanjem o njegovom zdravstvenom stanju.²⁷ Po mišljenju tužilaštva, zdravstvene ustanove u Beogradu ne mogu valjano da udovolje toj potrebi, naročito s obzirom na to da je Zahtev podnet tako kasno i da je stranama u postupku dato nedovoljno vremena da prouče predloženi režim lečenja i izjasne se o njemu.²⁸ Tužilaštvo ističe da nema razloga da se prekida trenutno lečenje i tako stvori opasnost od narušavanja stanja optuženog ili sistema objektivnog izveštavanja koji je odredilo Veće.²⁹ Ono takođe zaključuje da bi, u odsustvu objektivnog sistema izveštavanja, optuženi mogao subjektivno da izvesti o pogoršanju svog zdravlja i time prouzrokuje nepotrebno odgađanje postupka.³⁰

11. Alternativno, tužilaštvo tvrdi da bi Veće, ukoliko ipak odluči da odobri Zahtev, trebalo izuzetno oprezno da pristupi određivanju uslova puštanja na slobodu.³¹ U skladu s tim, tužilaštvo predlaže da optuženi tokom privremenog puštanja na slobodu, u trajanju od najviše nedelju dana, bude zadržan u klinici u VMA.³² Ono takođe traži odgađanje izvršenja odluke na osnovu pravila 65(E) Pravilnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravilnik).³³

III. MERODAVNO PRAVO

12. Pravilom 65 Pravilnika regulisano je privremeno puštanje na slobodu. Relevantni delovi ovog pravila predviđaju sledeće:

(A) Nakon što je pritvoren, optuženi može biti pušten na slobodu samo na osnovu naloga veća.

(B) Pretresno veće može izdati nalog za puštanje na slobodu samo nakon što zemlji-domaćinu i državi u koju optuženi traži da bude pušten da priliku da se izjasne i samo ako se uverilo da će se optuženi pojaviti na suđenju i da, u slučaju puštanja na slobodu, neće predstavljati opasnost ni za jednu žrtvu, svedoka ni bilo koje drugo lice.

²⁶ Odgovor, par. 15.

²⁷ Odgovor, par. 14, 22.

²⁸ Odgovor, par. 19-20, 23.

²⁹ Odgovor, par. 16.

³⁰ Odgovor, par. 24.

³¹ Odgovor, par. 25.

³² *Ibid.*

³³ Odgovor, par. 1, 26-27.

Prevod

(C) Za puštanje optuženog na slobodu pretresno veće može odrediti bilo koje uslove koje smatra primerenim, uključujući polaganje kaucije i poštovanje uslova potrebnih da bi se osiguralo prisustvo optuženog na suđenju i zaštita drugih lica.

13. U pravilu 65(B) navedeni su minimalni uslovi koji su neophodni da bi privremeno puštanje na slobodu bilo odobreno. Veće uvek ima diskreciono ovlašćenje da nekom optuženom ne odobri privremeno puštanje na slobodu, čak i ako se uveri da su ti uslovi ispunjeni.³⁴

14. Kako je zaključilo Žalbeno veće kad je razmatralo jedan zahtev za privremeno puštanje na slobodu u poznoj fazi postupka, pretresno veće, čak i ako se uverilo da postoje garancije koje su dovoljno uverljive da bi mogle da neutrališu opasnost od bekstva, ne treba da primeni svoje diskreciono pravo i odobri privremeno puštanje na slobodu ukoliko to ne nalažu uverljivi humanitarni razlozi koji obezbeđuju da odluka u prilog odobravanju privremenog puštanja na slobodu odnese prevagu.³⁵

IV. DISKUSIJA

15. Što se tiče pitanja da li će se optuženi, ukoliko bude pušten na slobodu, vratiti na suđenje, Veće ima u vidu težinu navoda protiv optuženog, kao i fazu u kojoj se postupak trenutno nalazi. Osim toga, Veće poklanja dužnu pažnju činjenici da je optuženi izrazio želju da se dobrovoljno preda Međunarodnom sudu³⁶ i da je, tokom prethodnih privremenih puštanja na slobodu uglavnom poštovao uslove i odredbe koje je odredilo

³⁴ *Tužilac protiv Popovića i drugih*, predmet br. IT-05-88-AR65.3, Odluka po Interlokutornoj žalbi na Odluku Pretresnog veća kojom se odbija privremeno puštanje na slobodu Ljubomira Borovčanina, 1. mart 2007. godine, par. 5; Odluka po Žalbi tužilaštva na Odluku o privremenom puštanju na slobodu i Zahtevi da se izvedu dodatni dokazi na osnovu pravila 115, 26. jun 2008. godine, par. 3; *Tužilac protiv Popovića i drugih*, predmet br. IT-05-88-AR65.7, Odluka po Interlokutornoj žalbi Vujadina Popovića na odluku po Popovićevo zahtjevu za privremeno puštanje na slobodu, 1. jul 2008. godine, par. 5.

³⁵ *Tužilac protiv Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-AR65.7, Odluka po Žalbi tužioca na Odluku po Zahtjevu optuženog Petkovića za privremeno puštanje na slobodu od 31. marta 2008, 21. april 2008. godine, par. 15, 17; *Tužilac protiv Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-AR65.9, Odluka po Žalbi tužioca na Odluku po Drugom zahtjevu za privremeno puštanje na slobodu optuženog Stojića od 8. aprila 2008, 29. april 2008. godine, par. 14–15; *Tužilac protiv Popovića i drugih*, predmet br. IT-05-AR65.4-6, Odluka po Konsolidovanoj žalbi na Odluku po Borovčaninovoj molbi za posjetu pod nadzorom i na odluke po Gverinom i Miletićevom zahtjevu za privremeno puštanje na slobodu tokom pauze u sudskom postupku, 15. maj 2008. godine, par. 24.

³⁶ V. Odluka od 28. jula 2004. godine, par. 19–20; Odluka od 26. maja 2008. godine, par. 46.

Prevod

Veće.³⁷ Naposljetku, optuženi je pokazao spremnost da saraduje s tužilaštvom, koje je s njim obavilo nekoliko razgovora.³⁸ Pored toga, Veće ima u vidu i garancije koje je dala Republika Srbija i pridaje im odgovarajući značaj.³⁹

16. Veće smatra da su se okolnosti ovog predmeta suštinski promenile u odnosu na period kad je optuženi prošli put privremeno pušten na slobodu utoliko što je počelo izvođenje dokaza. Međutim, Veće smatra da argument tužilaštva da je ta promena takva da daje povoda opravdanom strahovanju da će optuženi pokušati da pobjegne nije uverljiv.

17. Iz tih razloga Veće se uverilo da će se optuženi vratiti na suđenje ukoliko bude privremeno pušten na slobodu.

18. Što se tiče pitanja da li će optuženi, ukoliko bude privremeno pušten na slobodu, predstavljati opasnost za žrtve, svedoke ili druga lica, Veće napominje da nema naznaka da je optuženi ometao sprovođenje pravde ili da će to učiniti. Kao što je rečeno gore u tekstu, tokom ranijih privremenih puštanja na slobodu optuženi je uglavnom poštovao uslove i odredbe koje je odredilo Veće.

19. Iz tih razloga, Veće se uverilo da optuženi neće predstavljati opasnost ni za jednu žrtvu, svedoka ili bilo koje drugo lice ukoliko bude privremeno pušten na slobodu.

20. Kao što je navedeno gore u tekstu, Veće ima diskreciono pravo da ne odobri privremeno puštanje na slobodu čak i ako su zadovoljeni uslovi iz pravila 65(B). Rešavajući da li je privremeno puštanje na slobodu primereno u ovom predmetu, Veće naročito uzima u obzir fazu u kojoj se sudski postupak trenutno nalazi, dužinu i vrstu prekida tokom kojeg se traži privremeno puštanje na slobodu, zdravstveno stanje optuženog i obavezu Veća u skladu s članom 20 Statuta da obezbedi pravično i ekspeditivno suđenje. Veće napominje da se u sudskoj praksi uverljivi humanitarni razlozi ne navode kao uslov u ranoj fazi postupka kao što je to ovde slučaj.

---

³⁷ V. Odluka od 26. maja 2008. godine.

³⁸ V. Odluka od 28. jula 2004. godine, par. 16–18; Odluka od 26. maja 2008. godine, par. 46.

³⁹ *Addendum*, Dodatak.

Prevod

21. Suđenje u ovom predmetu počelo je izvođenjem dokaza tužilaštva. Optuženi još nije prisustvovao nijednom sudskom pretresu, tvrdeći da se previše loše oseća da bi to učinio.⁴⁰ On se nije odrekao prava da bude prisutan u sudnici i odbio je da koristi video-konferencijsku vezu, koja je instalirana u PJUN kako bi mogao da učestvuje u postupku.⁴¹ Tokom boravka optuženog u PJUN prati se njegovo zdravlje i Veću se redovno podnose izveštaji o njegovom zdravstvenom stanju. U odluci o modalitetima suđenja, Veće je zaključilo da je redovno i transparentno izveštavanje neophodno za vođenje suđenja, a posebno zbog toga da bi se Veću omogućilo da utvrdi primeren raspored suđenja.⁴²

22. U lekarskim izveštajima dostavljenim Veću izneti su zdravstveni problemi optuženog, uključujući depresiju i paučitis, zbog kojih je optuženi podvrgnut redovnom lečenju u PJUN. Na osnovu lekarskih izveštaja Veće je u izvesnom broju prilika zaključilo da je optuženi sposoban da učestvuje u postupku i stoga odlučilo da dalje održava sudske rasprave u odsustvu optuženog.⁴³

23. U svetlu gorenavedenog, Veće smatra da su kontinuitet postojećeg sistema lečenja i redovnog izveštavanja od strane nezavisnih lekara koje je imenovao Sud i koji ne leče optuženog, a upoznati su sa situacijom optuženog, od suštinskog značaja za obezbeđivanje pravičnog i ekspeditivnog vođenja postupka u ovom predmetu. S tim u vezi, Veće takođe napominje da je u prošlosti bilo slučajeva različitih stupnjeva nepoštovanja obaveze izveštavanja koju je Veće odredilo lekarima koji su lečili optuženog u Beogradu.⁴⁴ Po tom pitanju, Veće smatra da bi odobravanje privremenog puštanja na slobodu ugrozilo izgleda za efikasan nastavak postupka posle letnje pauze u radu Suda, naročito zbog toga što, usled kasnog podnošenja zahteva, ne može da se sprovede koherentan sistem lečenja i izveštavanja koje bi Veće kontrolisalo. Veće stoga

⁴⁰ V. formulare o odsustvu iz sudnice za 9, 10, 29. i 30. jun i 6, 7, 15. i 16. jul 2009. godine.

⁴¹ V. formulare o nepristupanju u sudnicu koje je ispunio službenik PJUN za 9, 10, 29. i 30. jun i 6, 7, 15. i 16. jul 2009. godine. V. i T. 1413-1415, 1482-1483, 1549, 1642-1643, 1732-1733, 1826-1827, 2016.

⁴² Odluka o početku suđenja i modalitetima suđenja, 29. maj 2009. godine, par. 13, 23, 25. V. takođe Odluka o izmeni modaliteta suđenja, 9. jun 2009. godine.

⁴³ V. Razlozi za odbijanje zahteva Stanišičeve odbrane da se pretresi zakazani za 9. i 10. jun 2009. godine odgode i da psihijatar pregleda Jovicu Stanišića pre početka suđenja i za odluku da se rasprava zakazana za 9. jun 2009. godine održi u odsustvu optuženog, 2. jul 2009. godine, T. 1440-1442, 1483, 1559, 1642-1643, 1734, 1829, 1945-1946, 2015-2018.

⁴⁴ V. T. 1316 i dalje.

Prevod

smatra da rizici vezani za redovno i transparentno lekarsko izveštavanje predstavljaju značajan faktor protiv odobravanja privremenog puštanja optuženog na slobodu.

24. Veće takođe smatra da optuženi nije izneo nikakve argumente u prilog tome da sada bude privremeno pušten na slobodu, koji bi osporili gorenavedene bojazni. Jedino što je naveo jeste prekid postupka tokom redovne pauze u radu Suda.

25. S obzirom na gorenavedeno, Veće smatra da, u sadašnjim okolnostima, ne treba odobriti privremeno puštanje optuženog na slobodu.

V. DISPOZITIV

26. Iz gorenavedenih razloga i na osnovu članova 54 i 65 Pravilnika, Veće

ODBIJA zahtev za odobrenje za ulaganje replike; i

ODBIJA Zahtev.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu se merodavnom smatra verzija na engleskom.

/potpis na originalu/
sudija Alphons Orié,
predsedavajući

Dana 22. jula 2009. godine
U Hagu,
Holandija

[pečat Međunarodnog suda]